

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Direktoratet for FødevarerErhverv/2.3./2.1.

J.nr.:

Den 1. december 2005

SUCHS/LLI/CABS/ACR

FVM 315

ORIENTERENDE NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om sukkerreformen

Rådet (landbrug og fiskeri) nåede den 24. november 2005 frem til en generel indstilling om en reform af EU's markedsordning for sukker. Reformen forventes endeligt vedtaget på rådsmødet i januar 2006 med kvalificeret flertal, idet det forventes, at Grækenland og Polen stemmer imod.

Reformen kan opdeles i fire delelementer, som omhandler

- en fælles markedsordning for sukkersektoren
- en midlertidig omstrukturingsordning for sukkersektoren
- kompensation til sukkerroe-dyrkerne
- overgangsforanstaltninger.

Elementerne beskrives nedenfor, idet der først er en angivelse af hovedsporet i reformen (som ligger tæt op ad det oprindelige forslag) og dernæst en række særindrømmelser, som var nødvendige for at skabe et kvalificeret flertal.

Hovedsporet

- Prislefald 36 pct. (oprindeligt foreslået 39 pct.). Prislefald det første år på 20 pct. (som oprindeligt foreslået).
- Kompensation 64,2 pct. (oprindeligt 60 pct.).
- Fuld afkobling.
- 4 års indfasning af prislefaldet i stedet for to år.
- Begrænset interventionsmekanisme som sikkerhedsnet i en overgangsperiode (var ikke foreslået oprindeligt).
- Omstrukturingsstøtte til miljøudgifter, omskoling, engangsbeløb til landmænd og maskinstationer for tabte investeringer, samt regional diversificering i de regioner, der lukker (efter samme principper som landdistriktsstøtte og inden for statsstøttereglerne). Omstrukturingsstøtten udgør 730 €/t faldende til 520 €/t, og diversificeringsstøtten udgør 109 €/t faldende til 78 €/t.
- Markedsordnings-budgettet: Status quo, idet de i den endelige beslutning tilkomne udgiftskrævende aktiviteter finansieres af langsommere indfasning.

- Omstruktureringens midler stiger fra 4,1 mia. € til ca. 6 mia. €, idet afgiften hæves (fra 119 mio. € til 174 mio. € i DK)

Særindrømmelser til lande, der rammes særlig hårdt af lukninger

- Generel betingelse: Mere end 50 pct.'s kvoteafgivelse
- For de landmænd, der fortsat dyrker sukkerroer ydes 64 pct. afkoblet støtte. Dertil kommer en FEOGA¹-finansieret ekstra koblet støtte på 30 pct., samt mulighed for en yderligere national tillægspræmie (top-up). Disse tillæg er tidsbegrænset til 5 år.
- For regioner, hvor produktionen ophører, ydes en supplerende regional diversificeringsstøtte, dvs. forhøjelse af de 109 €/ton i basis (engangsbeløb) med 50 pct. ved mere end 50 pct. kvoteophør, forhøjet med 75 pct. ved mere end 75 pct. kvoteophør og endelig forhøjet med 100 pct. ved fuldt ophør (alt sammen som engangsbeløb).
- Desuden er der en række indrømmelser til f.eks. Østrig, Sverige (5 mio. € til Gotland), Finland (350 €/ha i statsstøtte til 2014/15) samt til raffineringsindustrien (inkl. Portugal og Italien m.fl.) og forhøjelse af isoglucosekvoterne.

Markedsordningen

Reformen af markedsordningen skal træde i kraft den 1. juli 2006. Bestemmelserne om priser, kvoter og intern markedsstyring vil være gældende til og med markedsåret 2014/2015. Der er ikke inkluderet en generel revision af ordningen. Kun for så vidt angår kvoterne foreslås en revision i 2010 med mulighed for en lineær reduktion.

Priser

Den nuværende interventionspris for sukker erstattes af en institutionel referencepris. Referenceprisen reduceres fra de nuværende 631,9 €/ton i 2006/2007 til 404,4 €/ton fra 2009/2010 og fremefter. Det samlede prisfald på 36 pct. fordeles med 20 pct. i år 1, 27,5 pct. i år 2, 35 pct. i år 3 og endelig 36 pct. i år 4.

For sukkerfabrikanterne bliver den effektive referencepris reduceret fra år 1 som følge af, at der indføres en afgift med henblik på finansiering af omstrukturingsordningen. Se tabel 1.1.

Tabel 1.1

	Interventionspris	06-07	07-08	08-09	09/10
Referencepris, hvidt sukker €/Ton (Forbruger)	631,9	631,9	631,9	524,0	404,4
Omstrukturingsafgift		126,4	173,8	113,3	0
Netto referencepris, €/ton		505,5	458,1	410,7	404,4

Roepriser

¹ Del af EU's landbrugsbudget

Minimumsprisen bevares for sukkerroer, men reduceres med ca. 40 pct. over fire år fra det nuværende vejede niveau på 43,63 €/ton til ca. 26 €/ton fra 2009/2010 og fremefter.

Kvoter

Kvoterne opretholdes uændret, men de nuværende A- og B-kvoter slås sammen. Under hensyn til markedssituationen i EU kan der blive tale om midlertidige kvotereduktioner, men først i 2010 kan der eventuelt blive tale om en permanent kvotereduktion, hvis EU-produktionen ikke er faldet tilstrækkeligt til at overholde de internationale forpligtigelser (WTO-eksportlofter mm.).

Der kan derudover tildeles tillægskvoter indenfor et samlet EU-loft på godt 1 mio. tons, der er fordelt på medlemsstater. Tillægskvoterne, som tildeles mod betaling af et engangsbeløb på 730 €/ton, er hovedsageligt til fabrikker, der har produceret C-sukker i 2004/2005.

Danmark har en kvote på 420.746 tons, svarende til de tidligere A- plus B-kvoter og får desuden tildelt et loft for tillægskvoter på 31.720 tons.

Sverige, Italien og Litauen tildeles (yderligere) isoglucosekvoter mod betaling af et engangsbeløb på 730 €/ton og endelig fastholdes de garanterede mængder til raffinering (raffineringsmængder fordeles landevis) indtil 2009/10, hvor en samlet raffineringsmængde vil blive fastsat for hele EU.

Sukker udenfor kvote

Sukker, der produceres udenfor kvote, skal

- anvendes til industriel forarbejdning fx til kemiske eller farmaceutiske produkter,
- overføres til næste års kvote, eller
- anvendes til den særlige forsyningsordning for ydre regioner, eller
- eksporteres såfremt WTO-loftet tillader det.

Anvendes sukkeret ikke indenfor disse muligheder, skal det underlægges en ekstraafgift, som skal fastsættes af Kommissionen til et niveau, der hindrer akkumulation af sukker uden for kvote.

Industrisukker

Industrien kan købe sukker, der er produceret udenfor kvote og derfor er billigere end kvotesukkeret. Med henblik på at sikre industrien forsyning med sukker til priser på verdensmarkedsniveau, kan endvidere ydes produktionsrestitutioner til både sukker udenfor kvote og kvotesukker. Produktionsrestitutionerne kan ydes uafhængigt af om slutprodukterne eksporteres eller ej. Som yderligere instrumenter kan Kommissionen åbne helt eller delvis toldfri importkontingenter til industrien, ligesom der er mulighed for aktiv forædling.

Markedsstyring

Kommissionen kan iværksætte mekanismer med henblik på stabilisering af markedet, enten i form af støtte til privat oplagring ved længerevarende prisfald eller ved tilbagetrækning af en vis andel sukker fra markedet i en given periode for at hindre strukturel ubalance. Som udgangspunkt overføres tilbagetrukket sukker, således at det bliver en del af det følgende års kvote. Efter behov kan det dog markedsføres i EU, eksporteres eller anvendes til industrielle formål. Som overgangsforanstaltning bevares en interventionsmekanisme frem til 2009/2010. Interventionsprisen fastsættes til 80 pct. af det følgende års referencepris, med en årlig mængde-begrænsning på 600.000 tons.

Afgifter

Med henblik på bidrag til finansiering af eventuelle udgifter ved markedsordningen indføres en fast produktionsafgift på 12 €/ton sukker fra 2007/2008, hvoraf fabrikanterne kan kræve, at roedyrkerne bærer halvdelen. Endvidere indføres en produktionsafgift på 6 €/ton for isoglucose. De nuværende variable afgifter, som fastsættes med henblik på selvfinansiering af visse dele af den nuværende ordning, fjernes.

Samhandel med tredjelande

Forslaget fastlægger regler omkring eksport/import. Der tages herunder højde for, at eksport og import kan styres via udstedelse af licenser. Importen af sukker vil være underlagt en told, som fastlagt i Den Fælles Toldtarif. Tolden kan dog suspenderes for visse mængder, i det omfang det er nødvendigt for at sikre Fællesskabets forsyninger, eller modsat kan der, i det omfang det er nødvendigt for at beskytte det indre marked, pålægges en tillægstold.

Forslaget fastlægger endvidere bestemmelser med hensyn til dels administration af de toldkvoter, Fællesskabet er bundet til via internationale forpligtelser, dels sikringen af et traditionelt forsyningsbehov for råsukker til Fællesskabets raffinaderier. Endelig kan der, indenfor rammerne af WTO-lofterne for eksport og i det omfang det er nødvendigt med henblik på at afsætte sukker eller produkter forarbejdet heraf på verdensmarkedet, tildeles eksportrestitutions.

Endelig vil Kommissionen i forbindelse med den endelige vedtagelse fremlægge en erklæring, hvorefter Kommissionen forpligter sig til at overveje indgriben, hvis importen fra et 3. land under EBA-aftalen (Everything But Arms) stiger med mere end 25 pct. fra et år til et andet (safeguard measures). Ligeledes vil Rådet fremlægge en erklæring, hvori Kommissionen opfordres til at ændre reglerne om oprindelse med det formål at sikre, at sukker importeret under EBA-aftalen også reelt stammer fra EBA-lande.

Omstruktureringsordningen

Der etableres en midlertidig *omstruktureringsfond*, hvorfra der ydes engangsstøtte til sukkerfabrikker, der ønsker at afgive kvote, idet de ikke længere vil være konkurrencedygtige til de nye lave EU-priser, samt til diversificeringsforanstaltninger i de regioner, der berøres af lukningerne. Afgives der ikke kvote, kan almindelige rationaliseringsbestræbelser udøves på almindelig vis uden for markedsordningens regi.

Omstruktureringsstøtten er degressiv. I ordningens første år 2006/2007 samt 2007/2008 ydes en støtte på 730 €/ton faldende til 520 €/ton i 2009/2010 (Se tabel 1.2 for satserne)

Støtten tildeles på betingelse af navnlig nedlukning og fjernelse af produktionsfaciliteter, genetablering af gode miljø-forhold, hvor fabrikken ligger og gennemførelse af foranstaltninger med henblik på at lette genansættelse af arbejdsstyrken, herunder omskoling. Sukkerfabrikanterne skal inden afgivelse af kvoten foretage høringer indenfor rammerne af brancheaftalen mellem fabrikanter og roedyrkere, samt præsentere en omstruktureringsplan for medlemsstaten. Medlemsstaten skal godkende planen i forhold til fællesskabsregler samt nationalt fastsatte kriterier.

En fabrik kan nøjes med at afgive en del af kvoten og overflytte den resterende del til effektivisering af andre fabrikker.

I de tilfælde hvor produktionsfaciliteterne ikke fjernes, men anvendes til andre formål ydes en nedsat engangsstøtte, hvis størrelse afhænger af, hvorvidt fabrikken anvendes til sukkerrelateret produktion (35 pct. af støtten) eller til en helt anden type produktion (75 pct. af støtten).

Mindst 10 pct. af omstruktureringsstøtten skal tilfalde landmænd og maskinstationer, der har lidt tab som følge af omstrukturen. Medlemsstaterne kan bestemme, at andelen skal forhøjes.

Udover engangsstøtten til fabrikker og landmænd ydes en engangsstøtte til medlemsstaten til brug for diversificeringsforanstaltninger i de berørte regioner. Støtten udgør 109,5 €/ton i de to første år faldende til 78 €/ton afgivet kvote i 2009/2010. Støtten forhøjes såfremt et land afgiver en stor andel af den samlede kvote. Således forhøjes den med 50 pct., hvis et land afgiver mere end 50 pct. af sin samlede kvote, med 75 pct., hvis der afgives mere end 75 pct. og med 100 pct., hvis hele landets kvote afgives. Der er endvidere afsat et engangsbeløb til særlige formål i Sverige, Østrig samt til raffineringindustrien.

Tabel 1.2

Omstruktureringsordning	06/07	07/08	08/09	09/10	09/10
Støttesats €/ton afgivet kvote	730	730	625	520	0
Diversificering €/ton afgivet kvote	109,5	109,5	93,8	78	0
Afgift, €/ton kvote, der besiddes	126,4	173,8	113,3	0	0

Kompensation

Roedyrkerne ydes en kompensation beregnet som 64,2 pct. af den indkomstnedgang, de fastsatte reduktioner i minimumsprisen for sukkerroer vil medføre. Denne kompensation tildeles i form af en fuldt ud afkoblet støtte, der for den enkelte landmand beregnes på grundlag af en referenceperiode, der vælges af medlemsstaten indenfor perioden 2001 - 2006 og udbetales under enkeltbetalingsordningen.

De medlemsstater, der afgiver mere end 50 pct. af deres samlede kvote, kan i en overgangsperiode på 5 år yde en koblet støtte på 30 pct. ud over de ovennævnte 64,2 pct. De pågældende medlemsstater kan endvidere yde en national støtte i tillæg hertil. Endelig er det fastlagt, at for Finland, Irland, Portugal, Spanien og UK skal kompensationen i en fireårig overgangsperiode beregnes på baggrund af de afledte priser.

Som yderligere elementer gives Finland mulighed for at yde statsstøtte til roedyrkere, mens Frankrigs nuværende mulighed for at yde statsstøtte til de franske oversøiske departementer forhøjes.

Budgetmæssige aspekter af forslaget

Udgifter og indtægter i henhold til den foreslåede markedsordning for sukker, omstrukturingsfonden, samt kompensationen under enkeltbetalingsordningen vil være en del af den europæiske garantifond for landbruget, garantisektionen (EUGFL). Med reformen opretholdes status quo.

Omstrukturingsfonden finansieres via afgifter, som pålægges sukkerfabrikanterne. Der kan kun udbetales midler fra fonden indenfor rammerne af de midler, der er til rådighed. Fonden påvirker således ikke budgetloftet i EUGFL, bortset fra et eventuelt uudnyttet beløb i fonden, der efter udløbet af omstrukturingsordningen overgår til garantifonden.